

Od autora

Część pierwsza. ZAGADNIENIA OGÓLNE

Metodologiczne problemy badań społecznych

Specyfika nauk społecznych

Przedmiot i cel badań społecznych

Filozoficzne podstawy badań społecznych

Moralne aspekty badań społecznych

Uwagi wstępne

Wpływ komercjalizacji nauki na postawy i zachowania badających

Propozycja „Dekalogu badacza rzeczywistości społecznej”

Typy badań

Badania typu poznawczego

Badania dla potrzeb praktyki

Proces badawczy

Strategia badań w naukach społecznych

Projektowanie procesu badawczego

Badania pilotażowe

Problem badawczy

Problem badawczy a problem społeczny

Postawy wobec problemów społecznych

Postawa naukowa wobec problemów społecznych

Typy i formy problemów badawczych

Hipotezy

Co to jest hipoteza?

Typy hipotez

Tworzenie hipotez

Wskaźniki i zmienne zjawisk społecznych

Proces kształtowania się pojęcia wskaźnika zjawisk społecznych

Pojęcie wskaźnika zjawisk społecznych

Zmienne w badaniach społecznych

Właściwości wskaźników społecznych

Funkcje spełniane przez wskaźniki

Metody badań

Potoczne i naukowe ujmowanie zjawisk społecznych

Pojęcie metody i jej związek z teorią

Typologia metod

Metody „mieszane”

Metody i techniki badań

Rygoryzm i anarchizm metodologiczny

Ukazanie problemu

Zasadny rygoryzm metodologiczny a osobliwe próby unaukowiania nauk społecznych

Możliwości przewyciężenia osobliwego rygoryzmu i anarchizmu metodologicznego

Część druga. PROCES BADAWCZY

Eksperyment w naukach społecznych

Pojmowanie eksperymentów w badaniach społecznych

Rodzaje eksperymentów stosowanych w naukach społecznych

Eksperyment projektowany w terenie

Eksperyment laboratoryjny

Eksperyment ex-post-facto

Eksperyment projekcyjny

Eksperymenty jednoczesne i sukcesywne

Wiarygodność badań opartych na eksperymentach

Metoda monograficzna

Uwagi dotyczące genezy metody monograficznej i jej rozwoju

Założenia metody monograficznej

Zalety i niedostatki badań monograficznych

Badania terenowe

Określenie badań terenowych

Typy badań terenowych

Przygotowanie badań terenowych

Zachowanie badającego w badaniach terenowych

Badania całościowe i reprezentacyjne

Określenie badań reprezentacyjnych i próbki reprezentacyjnej

Wielkość próbki reprezentacyjnej

Metody wyboru próbki reprezentacyjnej

Wybór według przekonań badającego

Wybór w oparciu o rachunek prawdopodobieństwa

Zastosowanie metody reprezentacyjnej

Kłopoty związane z doбором próbki reprezentacyjnej i jej zmianami

Obserwacja

Postrzeganie przypadkowe a obserwacja jako metoda badawcza

Rodzaje obserwacji

Obserwacja bezpośrednia i pośrednia

Obserwacja kontrolowana i niekontrolowana

Obserwacja jawna i ukryta

Próba systematyzacji

Zalety obserwacji i trudności związane ze stosowaniem tej metody badań

Wywiad

Określenie wywiadu jako metody badań

Typy wywiadu

Wywiady ustne i pisemne

Wywiad skategoryzowany i nieskategoryzowany

Wywiad jawny i ukryty

Wywiady indywidualne i zbiorowe

Wywiad panelowy

Wywiad telefoniczny

Warunki określające poprawne przeprowadzenie wywiadu

Środki pomocnicze stosowane przy wywiadach

Zalety i wady wywiadu

Badania ankietowe

Charakterystyka badań ankietowych

Typy ankiet stosowanych w badaniach społecznych

Wymogi metodologiczne badań ankietowych

Zasady opracowania ankiety

Struktura ankiety

Forma i treść ankiety

Wygląd zewnętrzny ankiety

Uwagi na temat przydatności badań ankietowych

Badania oparte na dokumentach

Pojęcie dokumentu w badaniach faktów społecznych

Typy dokumentów pisemnych i zasady ich wykorzystywania

Dokumenty zebrane w sposób systematyczny

Dokumenty okolicznościowe

Tzw. metoda biograficzna

Problem wiarygodności danych zawartych w dokumentach

Socjometria

Założenia socjometrii i jej zastosowanie

Ilościowe analizy socjogramu

Badania sondażowe

Uwagi wstępne

Geneza badań sondażowych

Metody i techniki stosowane w badaniach sondażowych

Opracowanie zebranych materiałów badawczych

Przygotowanie danych do analizy ilościowej i jakościowej

Weryfikacja

Selekcja

Klasyfikacja

Kategoryzacja

Skalowanie

Analiza ilościowa

Analiza jakościowa

Uogólnienie dotychczasowych rozważań dotyczących analizy

Sprawozdanie z badań

Wyjaśnianie zjawisk społecznych

Określenie problemu

Typy wyjaśnień faktów społecznych

Metodologiczne aspekty zaufania i podejrzliwości

Podstawy zaufania i podejrzliwości

Analiza uwarunkowań zaufania i podejrzliwości

Wybrana literatura